

OHJE ULKOTARJOILUALUEISTA

(Vahvistettu ympäristölautakunnassa 25.02.2021)

Frenckellin aukion terassi Tampere

YLEISTÄ

Tämä ohje koskee sekä torilla tapahtuvaa myyntiä/tarjoilua että ravintoloiden ja kahviloiden yhteyteen rakennettuja ulkotarjoilualueita Kotkansaarella, Karhulan keskustassa, muilla keskusta-alueilla sekä soveltaen muualla. Ohje on laadittu Kotkan kaupungin kaavoituksen, rakennusvalvonnan, teknisten palveluiden, ympäristöpalveluiden sekä Etelä-Suomen aluehallintoviraston yhteistyönä.

SUUNNITTELUOHJEITA

Suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida myös liikuntaesteiset asiakkaat.

RAJAAMINEN

Yleisperiaatteena on, että ulkotarjoilualueet toteutetaan mahdollisimman vähin rakentein, mutta niin, että tarjoilualue on selvästi havaittavissa.

Alkoholitarjoilualue tulee rajata. Tarjoilualueen rajausta tulee toteuttaa kevyesti esimerkiksi siisteillä tummaksi maalatuilla, avoimilla metallilaidoilla tai tummiin metallitolppiin kiinnitetyillä köysillä, enimmäiskorkeus 90cm. Rajauksena voidaan käyttää myös kukkaistutuksia, joiden välistä ei voida kulkea. Mainosten kiinnittäminen rajaaviin elementteihin ei ole sallittua, mutta niissä voidaan kuitenkin esittää yrityksen nimi tai logo.

Ravintola Matala Oulu

Puuaitoja voidaan käyttää vain, kun rakenteiden sovittaminen ympäristöönsä sitä vaatii. Käytettävän puumateriaalin tulee olla höylättyä ja pintakäsiteltyä.

Jalkakäytävälle sijoittuva tarjoilualue saa olla enintään puolet jalkakäytävän leveydestä, vapaan vyöhykkeen leveys tulee olla kuitenkin vähintään 150cm, yhdistetyn pyörätien ja jalkakäytävän osuudella 250cm. Vapaalla vyöhykkeellä tulee taata vapaa jalankulku sekä yhdistetyllä jk/pp-tiellä myös vapaa pyöräily.

KALUSTAMINEN

Kalusteiden tulee olla ympäristöön sopivia ja laadukkaita, julkisen katu-tilan kalustamiseen soveltuvia kalusteita.

KATTAMINEN

Terassien mahdollinen kattaminen tulee tehdä kevyesti, joko irrallisilla päivänvarjoilla tai markiisein. Aurinkosuojien tulee sopeutua ympäristöön väriykseltään, muodoltaan ja rakenteiltaan. Kiinteitä katoksia ja pergoloita tulee välttää ja katutila tulee säilyttää mahdollisimman avoimena.

ALUSTA

Terassialue ja sen kalustus suositellaan sijoitettavaksi suoraan maan pinnalle. Koroke voidaan rakentaa vain, jos pinnan kaltevuus sitä edellyttää ja silloinkin mahdollisimman matalana. Tason materiaaliksi ei hyväksytä vihreätä painekyllästettyä puuta eikä filmivaneria. Tason ja sen reunan tulee olla siisti ja rakenne mahdollisimman siro ja huomaamaton. Alustan tulee olla pölyämätön ja sen väriksen tulee sopeutua ympäristöönsä.

ALUEEN VUOKRAAMINEN

Ulkotarjoilualueet sijoittuvat enimmäkseen kaupungin omistamille katu- ja yleisille alueille, jolloin vuokranantajana on yleensä Kotkan kaupungin kaupunkisuunnittelun maanhankinta- ja luovutus. Alueita vuokrattaessa pyritään varmistamaan, ettei toiminnasta aiheudu haittaa ympäristön asutukselle, liikenteelle eikä muulle käytölle.

Torimakasiinien terassi Oulu

Alueen vuokraamista koskevaan hakemukseen tulee liittää seuraavat asiakirjat:

- ravitsemusliikettä koskeva kaupparekisteriote
- piirustus suunnitellusta ulkotarjoilualueesta kalusteineen ja rakennelmineen.
- terassin suunniteltu henkilömäärä

Mikäli alue sijoitetaan muussa omistuksessa olevalle maalle, noudatetaan edellä mainittuja ohjeita soveltuvin osin.

Vuokrasopimus ei oikeuta terassin rakentamiseen vaan sitä varten on haettava ao. luvat.

RAKENNUSTOIMENPITEIDEN EDELLYTTÄMÄ LUPA

Ulkotarjoilualue edellyttää toimenpideluvan hakemista.

Luvanvaraisuus perustuu maankäyttö- ja rakennuslain 126a§ ja rakennusasetuksen 62§ sekä Kotkan kaupungin rakennusjärjestyksen 7§ kohtaan 10.

Toimenpidelupa tarvitaan katoksen, vajan, kioskin, käymälän, esiintymislavan tai vastaavan rakennelman rakentamiseen (rakennelma), muun kuin luonnonsuojelulaissa säädetyn rakennelman, tekstin tai kuvan asettaminen ulkosalle mainos- tai kaupallisessa tarkoituksessa taikka ikkunaa peittävän mainoksen pysyvä tai pitkäaikainen toimenpide (mainostoimenpide), katukuvaan vaikuttavan markiisin asettamiseen, (julkisivutoimenpide) tai muuhun kaupunki- tai ympäristökuvaan

merkittävästi ja pitkäaikaisesti vaikuttavaan järjestelyyn tai muutokseen (kaupunkikuvajärjestely). MRA62§.

Lupaa haetaan sähköisesti Lupapiste palvelun kautta:
(www.lupapiste.fi).

Hakemukseen liitetään hallintaoikeutta osoittava vuokrasopimus tai muu selvitys sekä pätevän suunnittelijan laatimat arkistointikelpoiset piirustukset. Suunnitelmiin kuuluvat asemapiirros, josta ilmenee tarjoilun sijainti, pohja- ja julkisivupiirustukset, joista ilmenevät mahdolliset kiinteät kalusteet ja katokset sekä alueen kalustus ja asiakaspaikkojen lukumäärä. Aitauksesta ja rakenteiden liittymisestä ympäröiviin rakenteisiin on esitettävä detaljipiirustukset sekä materiaalit ja värit. Hakemusasiakirjoihin tulee liittää myös selventäviä valokuvia alueesta sekä pyydettyä naapurin suostumuslomakkeet.

Rakennusvalvonta pyytää toimenpidelupaa varten tarvittaessa ympäristökeskuksen, teknisten palveluiden sekä julkisivutoimikunnan lausunnot.

Ulkotarjoilualueet tulee pitää siisteinä. Terasseilla ei saa varastoida tai säilyttää tavaraa ja kaikki rakenteet ja kalusteet tulee poistaa, jos terassi ei ole käytössä talvikautena.

Myynti- ja mainoslaitteita, lukuun ottamatta ravintolan nimeä, tavanomaisia hinnastoja ja aukioloaikaa koskevia tietoja ei saa sijoittaa ulkotarjoilualueille.

Ulkotarjoilualue voidaan vaatia muutettavaksi tai purettavaksi, mikäli se on toteutettu myönnetyn toimenpideluvan tai tämän ohjeen vastaisesti.

YMPÄRISTÖPALVELUIDEN OHJEET JA ILMOITUKSET

Kotkan kaupungin ympäristöterveydenhuollon palveluysikkö valvoo ulkotarjoilualueita eli terasseja elintarvikelain, terveydensuojelulain ja tupakkalain nojalla.

ELINTARVIKELAIN MUKAINEN ILMOITUSMENETTELY

Elintarvikealan toimijan on tehtävä elintarvikelain 13 § mukainen kirjallinen ilmoitus elintarvikehuoneiston (esimerkiksi ravintola, kahvila, liikkuva myyntilaitte) uudesta / laajennettavasta ulkotarjoilualueesta viimeistään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista tai olennaista muutamista Kotkan kaupungin ympäristöterveydenhuollon palveluysikköön. Sähköinen ilmoituslomake löytyy osoitteesta:
<https://ilppa.fi/alkusivu>.

TERVEYSHAITTAA MAHDOLLISESTI AIHEUTTAVA TOIMINTA

Ulkotarjoilualueet tulee sijoittaa siten, ettei niistä aiheudu ympäristölle tai ympäristön asukkaille terveydellistä haittaa, kuten liiallista melua, hajua, käryä tai nokea.

Terveysuojelulain mukaisesti (763/1994) melua ei saa kantautua asuntojen sisätiloihin siinä määrin että se vaikuttaa ihmisten tai väestön

terveyteen heikentävästi. Meluasioissa on noudatettava STM:n asetuksen (545/2015) ohjeistusta asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista ohjeistusta. Koska asumisterveysasetuksessa on määritetty yöajan alkavan klo 22, suosittelee Kotkan ympäristöterveydenhuollon palveluyksikkö, että terassiaika päättyisi klo 22.

TUPAKOINTI

Tupakointi terasseilla on pääosin sallittu. Tupakansavua ei saa kuitenkaan kulkeutua liikehuoneistojen eikä asuntojen sisätiloihin. Tupakkalain (549/2016) § 74 nojalla myöskään silloin ei saa tupakoida, mikäli asiakkaat seuraavat paikoillaan ohjelmaa, mikä ei kuulu liikehuoneiston tavanomaiseen toimintaan tai sen järjestää ravintoloitsijan sijaan muu taho.

KÄYMÄLÄT JA JÄTEHUOLTO

Ravintoloissa ja kahviloissa tulee henkilökunnalle olla oma wc. Asiakkaille (naisille ja miehille) tulee olla riittävä määrä käymälöitä, joissa on käsienpesumahdollisuus. Miesten käymälöistä 50% voidaan korvata pissuaareilla (virtsa-altailla). Käytettäessä kuivakäymälöitä on ne sijoitettava tiiviille alustalle siten, ettei käymälästä aiheudu hajun, talousveden tai maaperän likaantumisen vuoksi terveyshaittaa. Lisäksi käymälässä tulee olla riittävä ilmanvaihto, jonka tulee olla järjestetty siten, että hajun leviäminen muihin tiloihin estyy.

Jätehuolto tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu terveyshaittaa. Terveystensuojeluasetuksen (1280/1994) 12 §:n ja 14 §:n mukaan jäteastiat on sijoitettava ja hoidettava niin, ettei niistä aiheudu hajua tai muuta terveyshaittaa ja etteivät eläimet pääse niihin.

Käymälät ja jäteastiat on tyhjennettävä hygieenisesti ja riittävän usein. Kotkan kaupungin ympäristöterveydenhuollon palveluyksikkö tekee elintarvikelain, tervetensuojelulain ja tupakkalain mukaista valvontaa kunnissa. Valvontaa suoritetaan myös terasseilla.

TERASSIEN MELU

Terassilla voi soittaa musiikkia taustamusiikin omaisesti kello 22 asti ilman meluilmoitusta. Muutoin terasseille sovelletaan ulkoilmakonsertteja ja -tapahtumia koskevia vaatimuksia.

Meluilmoitus vaaditaan aina kun järjestetään ulkoilmakonsertti, jossa käytetään äänentoistoa ja joka kestää enemmän kuin yhden päivän tai järjestetään yöllä klo 22-7 välisenä aikana.

Pieni yhden päivän ulkoilmakonsertti tai tapahtuma jossa käytetään äänentoistoa ja joka järjestetään klo 7-22 välisenä aikana voidaan järjestää ilman meluilmoitusta, mikäli tapahtumasta ei aiheudu merkittävää haittaa lähiasutukselle.

Meluilmoitus tehdään Kotkan ympäristöpalveluiden yksikölle vähintään 30 päivää ennen tapahtumaa. Ilmoituslomake on saatavilla osoitteesta: <https://www.kotka.fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparisto-ja-luonto/ymparistonsuojelu/meluntorjunta/>

Ilmoituksen perusteella tehdyssä päätöksessä määrätään sallitut kellonajat ja desibelimäärät, joita on noudatettava.

ALKOHOLILAIN MUKAINEN TOIMINTA

Alkoholin anniskelu on sallittu vain Etelä-Suomen aluehallintoviraston hyväksymällä anniskelualueella.

ALKOHOLILAIN MUKAINEN HAKEMUS/ILMOITUSMENETTELY

Ennen anniskelun aloittamista on haettava ja saatava anniskelulupa siihen huoneistoon tai paikkaan, jossa anniskelutoimintaa on tarkoitus harjoittaa (AlkoL 18 §).

Alkoholijuomien anniskelulupa koskee anniskelupaikan anniskelualueetta ja se myönnetään majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitettua ravitsemistoimintaa harjoittavalle hakijalle, jos:

- 1) hyväksyttävä anniskelualue on kooltaan ja rakenteiltaan sellainen, että se on viranomaisten ja luvanhaltijan valvottavissa.
- 2) hakija on laatinut 56 §:ssä tarkoitetun omavalvontasuunnitelman (AlkoL18 §).

Jo aiemmin hyväksyttyä anniskelualueetta on mahdollista muuttaa sekä sisä- että ulkotilassa ja että sisätilan osalta tulee tehdä kirjallinen ilmoitus ja ulkotilan osalta hakemus. Ilmoitus/hakemus tulisi toimittaa viimeistään kolme viikkoa aiemmin Etelä-Suomen aluehallintovirastoon (kirjaamo.etela@avi.fi). Ilmoitus- ja hakemuslomakkeet ovat saatavilla aluehallintoviraston sivuilta; <https://avi.fi/asioi/yritys-tai-yhteiso/luvat-ilmoitukset-ja-hakemukset>.

Lupaviranomainen voi rajoittaa anniskeluaikaa, anniskelualueetta, anniskeltavien alkoholijuomien lajeja tai asiakaspaikkojen lukumäärää taikka asettaa anniskelun valvonnan ja järjestyksenpidon kannalta tarpeellisia ehtoja, jos anniskelupaikan sijainti on sellainen, että lupaviranomaisella on saatujen selvitysten ja lausuntojen perusteella syytä epäillä, että anniskelutoiminnasta aiheutuu asuinympäristölle, yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle tai yhteiskunnan palveluille ja toiminnoille häiriötä tai muita kielteisiä seurauksia (AlkoL 22§).

YHTEYSTIETOJA

Ympäristöterveydenhuolto:
Terveystarkastajat
p: +358 44 702 4160
ymparistoterveys@kotka.fi

Ympäristönsuojelu/meluasiat:
Ympäristötekniikko Timo Valkonen
p: +358 44 702 4809
timo.valkonen@kotka.fi

Maanvuokrausasiat:
Maanhankinta ja -luovutus
Tontti-insinööri Katri Ervasti
p. +358 40 627 9545
katri.ervasti@kotka.fi

Kaupunkisuunnittelu/kaavoitus:
Asemakaava-arkkitehti Marja Kukkonen
p: +358 40 7236 112
Marja.kukkonen@kotka.fi

Katuasiat:
Tekniset Palvelut
Kaupungininsinööri Matti Paavola
p: +358 40 843 5261
matti.paavola@kotka.fi

Rakennusvalvonta/lupa-asiat:
Tarkastusarkkitehti Juha Vulkko
p: +358 400 551 356
juha.vulkko@kotka.fi

Alkoholi lupa- ja valvonta-asiat:
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI
Kouvolan toimipaikka: Kauppamiehenkatu 4, 45100 Kouvola
kirjaamo.etela@avi.fi (Puhelinvaihde 0295 016 000)
Yhteyshenkilö: Merja Lumme p. +358 29 501 6106